

Minister Aktywów Państwowych

BM.I.053.507.2025

IK: 1201223

Warszawa, 04 lutego 2026 r.

**Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację K10INT14219, Pana Michała Wosia, Posła na Sejm RP z dnia 17.12.2025 r., w sprawie sytuacji środowiskowej i zdrowotnej mieszkańców Radlina, Pszowa i Rydułtów związanej z płonącymi hałdami pogórnymi oraz konieczności pilnych działań nadzorczych i legislacyjnych. Odpowiedź została przygotowana na podstawie informacji pozyskanych od Zarządu Polskiej Grupy Górniczej S.A. (dalej: PGG S.A.) oraz Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. (dalej: SRK S.A.), a także Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwa Zdrowia.

Do PGG S.A. należą obiekty położone na terenie miasta Radlina oraz Rydułtowy.

Obiekt w Rydułtowach

Obiekt KWK ROW Ruch Rydułtowy istnieje od 1900 r. W związku ze zlokalizowanymi w szczególności po stronie południowo-zachodniej (na powierzchni 11,9 ha) miejscami występowania zjawisk termicznych w dniu 29.11.2005 r., Starosta Wodzisławski, decyzją nr WOŚ-D-214-7624-8/2/10302/05, nałożył na Kompanię Węglową S.A. Oddział KWK Rydułtowy - Anna w Rydułtowach obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia oraz przywrócenia środowiska do stanu właściwego zachodniej części zwałowiska KWK Rydułtowy - Anna przy szybie Leon II w Rydułtowach, poprzez jego rozbiórkę, jednoznacznie określił zakres wymaganych prac.

Tym samym celem likwidacji zjawisk termicznych wraz z równoczesnym pozyskaniem terenu pod lokowanie odpadów w postaci kruszyw powstałych na ich bazie, podjęto w 2016 r. decyzję o sprzedaży odpadów wydobywczych zgromadzonych na przedmiotowym terenie. Oddział KWK ROW Ruch Rydułtowy na podstawie zawartej w dniu 28.04.2016 r. umowy handlowej na sprzedaż odpadów wydobywczych przekazał teren firmie Marbud Sp. z o.o. w celu realizacji umowy, gdzie dodatkowo ww. firma posiadała wszystkie decyzje oraz pozwolenia środowiskowe umożliwiające prowadzenie prac na obiekcie.

Tym samym na terenie aktywnego termicznie obiektu, na podstawie ww. umowy, były prowadzone roboty dotyczące likwidacji zjawisk termicznych (poprzez rozbiórkę, wystudzenie i wywożenie materiału poza obiekt) do dnia 26.07.2024 r., z dniem 28.07.2024 r. podjęto decyzję o wstrzymaniu prac na obiekcie, tj. nie przedłużeniu umowy/ wypowiedzenie umowy. Tym samym teren został ostatecznie przejęty przez Oddział KWK ROW Ruch Rydułtowy w dniu 29.07.2024 r. od firmy Marbud Sp. z o.o.

KWK ROW Ruch Rydułtowy zlecił wykonanie specjalistycznej ekspertyzy budowlanej określającej m.in. ocenę stateczności obiektu, ocenę zgodności wykonanych prac z zapisami technologii, decyzji, norm i przepisów. W tym celu została zawarta umowa pomiędzy PGG S.A. a Politechniką Śląską, na wykonanie opracowania pn. „Ocena stanu technicznego kopalnianej hałdy odpadów wydobywczych w rejonie zwał płaskiego nr 3 oraz dawnego stożka nr 2 dla Polskiej Grupy Górniczej, Oddział KWK ROW Ruch Rydułtowy”. Wykonana przez Politechnikę Śląską w styczniu 2025 r. ekspertyza budowlana stwierdziła/potwierdziła odstępstwa dokonane przez wykonawcę od przyjętego projektu technologii pozyskania

odpadów, gdzie m.in. nie stwierdzono zalecanej w technologii rozbiórki hałdy. Powyższe było niezgodne z zatwierdzoną technologią prowadzenia robót i przyczyniało się do zwiększenia uciążliwości prowadzonych prac dla mieszkańców zamieszkałych w sąsiedztwie hałdy w Rydułtowach.

Po przejściu przez kopalnię terenu zapożarowanej hałdy wykonano: inwentaryzację geodezyjną obiektu wraz z analizą stanu termicznego, zabezpieczono najbardziej niebezpieczne miejsca przed dostępem osób trzecich, wykonano ogrodzenie, uruchomiono wielokamerowy ciągły monitoring wizyjny hałdy, uruchomiono stały nadzór termiczno - aerologiczny obiektu.

Jednocześnie należy zauważyć, że z danych funkcjonującego monitoringu pyłowego wokół hałdy wynika, że nie występuje korelacja pomiędzy przekroczeniami dopuszczalnych norm jakości powietrza w czasie wykonywania robót doraźnych na hałdzie, ponieważ przekroczenia (o podobnych wartościach) występują również w dni kiedy nie odbywają się prace na hałdzie. Przykładowe dane pochodzące z punktów monitoringowych prowadzonych przez PGG S.A. za miesiąc listopad 2025 r. stanowią – Załącznik nr 1. Wyniki wskazują, że problemem jest niska emisja z ogrzewania domów (widoczna w sezonach jesienno-zimowych) wpływająca w dużym stopniu na mierzone parametry.

Po rozwiązaniu umowy z dotychczasowym wykonawcą PGG S.A. przygotowała i wystąpiła 30.09.2024 r., z wnioskiem do Marszałka Województwa Śląskiego o udzielenie niezbędnej dla dalszego prowadzenia prac, zgody na wydobywanie odpadów. W dniu 04.11.2025 r., Marszałek Województwa Śląskiego wydał decyzję wyrażającą zgodę na wydobywanie odpadów. Dodatkowo w dniu 18.10.2024 r., wystąpiono z wnioskiem do Starosty Wodzisławskiego o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów w procesie odzysku R12 poza instalacjami i urządzeniami polegającego na selektywnej eksploatacji nasypów w części zwałowiska przy Szybie Leon II KWK ROW Ruch Rydułtowy. Decyzja Starosty Wodzisławskiego w powyższym zakresie została wydana w dniu 05.03.2025 r.

Celem doraźnego ograniczenia intensywności występowania zjawisk pożarowych, w oczekiwaniu na wydanie wyżej wymienionych decyzji, prowadzone były niezbędne prace związane z likwidacją i ograniczeniem intensywności ognisk pożarowych. Przedmiotowe prace na obiekcie prowadzone są pod nadzorem ekspertów Politechniki Śląskiej w szczególności w zakresie bieżącego nadzoru nad zgodnością prowadzonych prac z dokumentacją techniczną, obowiązującymi przepisami prawa.

W związku z rozszerzaniem się zjawisk pożarowych, w październiku 2025 r. zlecono Politechnice Śląskiej, wykonanie aktualizacji dotychczasowo wykonanej ekspertyzy oraz opracowanie programu profilaktycznego zabezpieczenia obiektu przed dalszym rozprzestrzenianiem się aktywności termicznej. Aktualizacja ekspertyzy została wykonana w grudniu 2025 r.

Podsumowując PGG S.A. w oparciu o rekomendacje wynikające z aktualizacji ekspertyzy, w szczególności związane z zabezpieczeniem niezapożarowanych części obiektu, poprzez wykonanie ekranów termoizolacyjnych, zamierza przystąpić do wznowienia realizacji nałożonej decyzji naprawczej Starosty Wodzisławskiego 29.11.2005 r., zobowiązującej PGG S.A. do doprowadzenia obiektu do stanu właściwego poprzez jego rozbiórkę.

W tym celu przewiduje się bez zbędnej zwłoki uruchomienie postępowania na wyłonienie wykonawcy prac związanych z realizacją decyzji naprawczej, poprzez realizację wyłącznie robót budowlanych, w oparciu o decyzje i pozwolenia adresowane na PGG S.A.

Obiekt w Radlinie

Na początku lat 90-tych XX wieku, obiekt ten był zwałowiskiem odpadów pogórnich o bardzo nieregularnym kształcie, dymiący miejscami z otwartego ognia. W 1995 r. powstała docelowa koncepcja generalnego uporządkowania spraw związanych z rekultywacją terenów przemysłowych, w skład których wchodziły wówczas: stare, zapożarowane zwałowisko nadpoziomowe odpadów górniczych (hałda) o powierzchni ok. 19,0 ha, część zwałowiska podpoziomowego o powierzchni ok. 31,0 ha. Obecna powierzchnia całkowita bryły rekultywacyjnej wynosi ok. 56 ha.

Począwszy od 1997 r. w ramach realizacji projektu budowlanego dotyczącego kształtowania obiektu ulokowano ok. 21,8 mln ton odpadów wydobywczych. Prace na obiekcie prowadzone są od 1995 r. na podstawie kolejno wydawanych pozwoleń na budowę (adresowanych na inwestora, obecnie PGG S.A.), przy czym ostatnie zmieniające pozwolenie na budowę zostało wydane w 2016 r.

Działania związane z zagospodarowywaniem odpadów pochodzących z bieżącej produkcji prowadzone były na podstawie umowy zawartej z Barosz-Gwimet Sp. z o.o., której przedmiotem jest odbiór odpadów pogórnich wraz z ich wbudowaniem do bryły rekultywacyjnej.

Z uwagi na występujące zjawiska termiczne, oprócz lokowania odpadów pochodzących z bieżącej produkcji, na obiekcie prowadzone są prace rozbiórkowe jej aktywnej termicznie części. Pierwotnie zapożarowanie występowało na powierzchni ok. 19 ha, którego likwidacja nastąpiła poprzez rozbiórkę rozgrzanego materiału. Do tej pory w ramach prowadzonej rozbiórki wydobyto ok. 6,2 mln ton kruszywa. Spółka ta realizowała prace w oparciu o posiadane przez nią decyzje/ pozwolenia środowiskowe (tj. adresowane bezpośrednio na Barosz-Gwimet Sp. z o.o.).

Prace wykonywane są na podstawie ustawy prawo budowlane, zatwierdzonego projektu budowlanego oraz technologii robót. Zakres prowadzonych prac jest określany na bieżąco, poprzez jego dostosowywanie do informacji i danych pochodzących z monitoringu jakości powietrza. W przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych prace są wstrzymywane.

Nadzór nad sposobem realizacji przez firmę tych decyzji nie należy do PGG S.A., lecz do organów administracyjnych. PGG S.A. nie ma formalnych kompetencji do stwierdzenia czy sposób prowadzenia prac jest zgodny z tymi decyzjami – w sposób wiążący oceniają to odpowiednie organy.

W dniu 16.09.2023 r., nastąpiło niekontrolowane osunięcie wewnętrznej części zbocza obiektu, w wyniku czego doszło do wzbicia chmury pyłu. W następstwie zdarzenia Główny Instytut Górnictwa, na zlecenie PGG S.A., wykonał ekspertyzę, w której określił przyczyny wystąpienia osuwiska wskazując: nieodpowiednie ukształtowanie skarp/zboczy (nieodpowiedni kąt nachylenia i wysokość skarp), obecność lokalnie intensywnych zjawisk pożarów endogenicznych w szczególności w okresie poprzedzającym wystąpienie osuwiska. PGG S.A. na podstawie wyników ekspertyzy wezwała wykonawcę robót do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, gdzie kolejno PGG S.A. poleciła wykonawcy robót firmie Barosz-Gwimet Sp. z o.o. wykonanie/wdrożenie działań zaradczych, „w celu poprawy stateczności skarp/zboczy wymagane jest kształtowanie skarpy/ zbocza pod kątem nachylenia nie większym niż 26,6 % czyli 1:1,15 oraz likwidacja obszarów objętych pożarami endogenicznymi wewnątrz odpadów wydobywczych budujących bryłę rekultywacyjną „Marcel”.

Z uzyskanych informacji po zdarzeniu osuwiskowym w 2023 r. spółka Barosz- Gwimet Sp. z o.o. jako Wykonawca robót była kontrolowana przez:

1. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w dniach 14.09.2023 do 27.11.2023 r., w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2022 r., o odpadach;
2. Marszałka Województwa Śląskiego w dniach 27.09.2023 r., oraz 19.10.2023 r., i 26.10.2023 r., w zakresie przestrzegania warunków decyzji Marszałka Województwa Śląskiego nr 2310/OS/2014 z dnia 20.11.2014 r., zezwalającej na wydobywanie odpadów ze zwałowiska w Radlinie;
3. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w dniu 19.09.2023 r., na co wskazuje wpis do Dziennika Budowy.

Dodatkowo PGG S.A. w listopadzie 2024 r. w związku z występującymi zjawiskami termicznymi (również na obiekcie w Rydułtowach) zleciła w ramach podjętej współpracy z Politechniką Wrocławską dokonanie przeglądu metod walki z pożarami, gdzie ustalono zgodnie ze statystykami prowadzonymi od 1910 przez US Department of Interior Bureau of Mines (obecnie nie istnieje) określono, że najskuteczniejszą metodą walki z pożarami są prace rozbiórkowe, które okazały się skuteczne w 78% przypadków (57 na 78 przypadków). Spośród wszystkich 347 prób zagaszenia pożarów, tylko 47 przedsięwzięć

okazało się skutecznymi. Wyłączając te, które polegały na pracach rozbiórkowych, odnotowana skuteczność wyniosła jedynie 39%. W świetle powyższego zastosowanie metod gaszenia poprzez rozbiórkę obiektu zarówno w Radlinie jak i w Rydułtowach na mocy decyzji naprawczej, wydaje się być w pełni uzasadnione.

PGG S.A. prowadzi monitoring pyłowo-gazowy w oparciu o własne systemy pomiarowe oraz obowiązujące wymagania środowiskowe. Dotychczasowa lokalizacja urządzeń pomiarowych wynika z przyjętej metodyki i analiz oddziaływania obiektu, opracowanych w uzgodnieniu ze stroną samorządową.

PGG S.A. dodatkowo:

- uruchomiła w wyznaczonych czterech punktach ciągły pomiar stężenia pyłów zawieszonych PM 2,5 i PM 10 oraz gazów w rejonie obiektu,
- uruchomiła w dwóch miejscach pomiarowych ciągły pomiar kierunku i siły wiatru,
- zaangażowała jednostki naukowe w celu konsultacji stosowanych metod prewencji przeciwpożarowej obiektu i ujętych w projekcie technologii wykonywania robót w celu zwiększenia ich skuteczności,
- zaktualizowała technologię i organizację bezpiecznego prowadzenia robót celem zabezpieczenia nowo formowanej bryły rekultywacyjnej wewnątrz wykonanego wyrobiska przed rozprzestrzenieniem się zjawisk termicznych.

Występujące w trakcie prowadzonych robót związanych z likwidacją zjawisk termicznych na obiekcie (wysokie temperatury sięgające miejscami do 600°C), powodują w niektórych przypadkach wzbijanie się pyłu, które jest obserwowane przez mieszkańców. Podejmowane są również dalsze działania doraźne ograniczające występowanie unosu pyłów powstających w wyniku likwidacji zjawisk pożarowych poprzez:

- koordynację prowadzonego frontu robót w zależności od warunków pogodowych na podstawie danych z pogodowych stacji pomiarowych,
- prowadzenie zraszania w obrębie wierzchołki,
- prowadzenie zraszania w obrębie bezpośredniego frontu robót.

Podejmowane przez PGG S.A. działania na bieżąco są przedstawiane, omawiane, w ramach prac powołanych zespołów koordynacyjnych, indywidualnych spotkań problemowych, w których uczestniczą mieszkańcy miasta Radlina, Radni miejscy, Radni powiatowi, przedstawiciele władz Miasta i Powiatu Wodzisławskiego.

W oparciu o dane z funkcjonującego monitoringu pyłowego w rejonie obiektu wynika, że przekroczenia dopuszczalnych norm w czasie wykonywania robót na obiekcie nie występują często i nie są tak duże, jak przekroczenia poza godzinami prac na hałdzie zwłaszcza w sezonie zimowym, co jest prawdopodobnie skutkiem tzw. niskiej emisji pochodzącej z tradycyjnych systemów ogrzewania budynków.

Przykładowe dane pochodzące z punktów monitoringowych prowadzonych przez PGG S.A. za miesiąc listopad 2025 r. stanowią – Załącznik nr 2 , gdzie należy zauważyć, zgodnie z informacją z kopalni, że w okresie pomiędzy 16.11.2025 r., a 30.11.2025 r., nie były prowadzone prace związane z rozbiórką hałdy.

Jednocześnie w ostatnich 12 miesiącach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził badania opadu pyłu w Radlinie w okresie 27.09.2024 r. – 03.04.2025 r. W piśmie Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach do Starosty Wodzisławskiego wskazano, że prognozowane wielkości opadu pyłu nie przekraczają wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r., w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu. Dodatkowo w pobliżu hałdy znajdują się inne nienależące do PGG S.A. źródła emisji pyłu i gazów mogące wpływać na jakość powietrza w mieście Radlin.

Zgodnie z wnioskami i uwagami z opracowania GIG Katowice z 2024 r. pt.: „Przeprowadzenie niezbędnych analiz i badań w celu ustalenia okoliczności i przyczyn zdarzenia (wystąpienia osuwiska w dniu 16.09.2023 r.) na rekultywowanym obiekcie w Oddziale KWK ROW Ruch Marcel oraz działań zaradczych” wynika m.in., że wykonane analizy pobranych prób pyłu z rejonu osuwiska pod kątem obecności substancji potencjalnie szkodliwych wskazują na brak występowania właściwości kwalifikujących go jako odpad niebezpieczny.

Natomiast odnosząc się bezpośrednio do kwestii prowadzonych prac na hałdzie, to PGG S.A. jest de facto spadkobiercą decyzji gospodarczych podejmowanych na przestrzeni wielu lat, co w tym przypadku jest szczególnie istotne, bo dotyczy zdarzeń datowanych na koniec XX wieku. Tym samym dla PGG S.A. jako inwestora jest szczególnie istotne, aby prace prowadzone na podstawie zawartych umów były realizowane rzetelnie z zachowaniem należytej staranności po stronie wykonawcy.

Tym samym PGG S.A. nie pozostając obojętna na bieżącą sytuację, będącą skutkiem występujących okresowych uciążliwości prowadzonych robót, podjęła działania na rzecz zwiększenia bieżącego nadzoru operacyjnego na obiekcie nad prowadzonymi robotami przez wykonawcę m.in. poprzez zabudowę wielopunktowego monitoringu wizyjnego.

Ostatnie zdarzenie związane z osuwiskiem w dniu 15.11.2025 r., również zostało przeanalizowane zarówno pod kątem odpowiedzialności wykonawcy jak i wpływu tego zdarzenia na dalszy sposób formowania obiektu. Celem oceny stanu obiektu w związku z zaistniałymi zdarzeniami osuwiskowymi PGG S.A. zleciła Politechnice Śląskiej opracowanie pn. „Wykonanie ekspertyzy budowlanej tj. szczegółowej oceny stanu technicznego budowanej bryły rekultywacyjnej „Marcel” w Radlinie dla Polskiej Grupy Górniczej S.A.”. Termin zakończenia prac zaplanowano na koniec marca 2026 r.

W wyniku przeprowadzanych analiz decyzją Zarządu Spółki 22.01.2026 roku umowy z Barosz-Gwimiet zostały wypowiedziane. Decyzja jest konsekwencją długotrwałych oraz powtarzających się nieprawidłowości w realizacji robót, które naruszały przyjętą technologię, zasady bezpieczeństwa oraz zalecenia instytucji eksperckich. Okres wypowiedzenia wynosi trzy miesiące.

Jednocześnie zgodnie z ostatnio otrzymanymi decyzjami Starosty Wodzisławskiego, dotyczącymi hałdy w Radlinie PGG S.A. zostało zobowiązane do prowadzenia badań jakości powietrza, w oparciu o dodatkowe 2 punkty pomiarowe, których lokalizacje zostały precyzyjnie wskazane. Tym samym priorytetem działania PGG S.A. na obiekcie w Radlinie jest zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonych prac, ograniczenie do minimum występujących uciążliwości. W ocenie Spółki obecna liczba punktów pomiarowych jest wystarczająca dla dokładnego określenia stanu powietrza w obszarze oddziaływania hałdy mimo to Spółka pozostaje otwarta na dalszą weryfikację systemu monitoringu w dialogu z instytucjami kontrolnymi i samorządem.

W przypadku zarówno miasta Radlina jak i Rydułtowy jest na bieżąco prowadzony monitoring zapylenia. W obu lokalizacjach zostały wyznaczone 4 punkty pomiarowe, których wyniki są ogólnodostępne, w serwisie Airly, jak również m.in. na tablicy LED na elewacji Urzędu Miasta w Rydułtowach.

Dodatkowo warto nadmienić, że podczas spotkania z mieszkańcami, władzami miasta Radlin, Radnymi, które miało miejsce w dniu 13.11.2025 r. w Radlinie, (na życzenie mieszkańców) zostały omówione wyniki projektu „TERDUMP” zrealizowanego w ramach współpracy, w badaniach zapożyczonych hałd po obu stronach wspólnej granicy, Uniwersytetu Technicznego VSB w Ostrawie oraz GIG Katowice. Projekt był realizowany od 1.03.2017 r. do 31.08.2019 r. Głównym zadaniem w projekcie było opracowanie jednolitych metod pomiaru i pobierania próbek w terenie oraz dalszych procedur analitycznych. Polskie i czeskie zespoły badawcze pracowały razem po to, aby w taki sam sposób móc ocenić potencjalne lub powstałe już zagrożenia.

Kopalnie realizują zadania na podstawie prawa budowlanego i uzyskanego pozwolenia na budowę. Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem i hierarchią działania organ wydający decyzję administracyjną jest władny podjąć działania w przypadku stwierdzenia niewłaściwej realizacji decyzji administracyjnej. Działania różnią się w zależności od podstawy prawnej wydanej decyzji. Nadzór Budowlany w przypadku stwierdzenia nieprawidłowej realizacji pozwolenia na budowę może skorzystać z zapisów ustawy Prawo Budowlane, Marszałek Województwa z ustawy o odpadach w przypadku decyzji wyrażającej zgodę na wydobywanie odpadów lub ustawy o odpadach wydobywczych w przypadku Programu Gospodarowania Odpadami Wydobywczymi, a Starosta w ramach nadzoru nad realizacją zapisów decyzji na przetwarzanie może skorzystać z zapisów ustawy o odpadach.

Wysokość przychodów uzyskanych w ostatnich 10 latach z tytułu sprzedaży kruszywa pozyskiwanego z obiektu w Radlinie stanowią tajemnicą spółki i nie mogą zostać przedstawione.

Podsumowując prowadzone na przestrzeni lat prace na obu obiektach, ich charakter, zakres oraz docelowy zamiar był znany i powszechnie komunikowany, zatem kwestia założonego modelu finansowego nie może być przedmiotem, wątpliwości co do jego charakteru. Natomiast rozbiórka obiektów, mimo okresowych uciążliwości dla mieszkańców, w dalszej perspektywie ma jednak doprowadzić do całkowitej eliminacji obecnie występujących zjawisk termicznych.

Informacje dotyczące zwałowiska „Wrzosa I” zlokalizowanego w Pszowie przy ul. Kraszewskiego.

Prowadzone przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. (dalej: SRK S.A.) zadanie pn. „Likwidacja zapożarowania oraz rekultywacja techniczna i biologiczna zwałowiska „Wrzosa I” znajduje się aktualnie na etapie postępowania przetargowego zmierzającego do wyłonienia wykonawcy robót. Postępowanie przetargowe zostało przygotowane w oparciu o „Aktualizację dokumentacji projektowo-kosztorysowej likwidacji zapożarowania oraz rekultywacji technicznej i biologicznej zwałowiska „Wrzosa I” opracowaną przez Fundację dla Wydziału Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej Politechniki Śląskiej.

Wskazana dokumentacja podlegała precyzyjnej kontroli i weryfikacji na etapie wnioskowania i zawierania umowy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie w zakresie finansowania przedmiotowego przedsięwzięcia. Czynności kontrolne były prowadzone zarówno przez służby NFOŚiGW jak również na jego zlecenie przez specjalistów Wyższego Urzędu Górniczego. Należy dodać, że Burmistrz Miasta Pszów pozytywnie zaopiniował ww. dokumentację projektowo-kosztorysową.

SRK S.A. informuje, że w dniu 17.12.2025 roku odbyło się spotkanie z mieszkańcami Pszowa, w którym uczestniczył Burmistrz Miasta Pszów wraz z Radnymi Miasta, przedstawiciele Spółki oraz dr Zenon Różański (współautor dokumentacji projektowej). Przedstawiono koncepcję likwidacji zapożarowania zwałowiska „Wrzosa I” oraz zapewniono, iż wszystkie informacje o postępie prac będą podawane do publicznej wiadomości. We wcześniejszym okresie odbyły się spotkania z przedstawicielami władz samorządowych, w trakcie których przedstawiono koncepcje oraz projekty w zakresie usunięcia zapożarowania, a także realizacji prac zmierzających do przywrócenia terenu zwałowiska do stanu właściwego.

Wykonawca planowanych robót zobowiązany będzie do:

- prowadzenia prac wyłącznie w porze dnia (6:00 – 22:00),
- zachowania na terenach objętych ochroną akustyczną dopuszczalnych norm hałasu środowiskowego, określonych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- systematycznego zraszania wodą miejsca prowadzonych prac w celu minimalizacji zapylenia,
- minimalizacji emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery,
- prowadzenia robót gaśniczych w sposób ograniczający wydzielanie odorów,
- utrzymania czystości dróg dojazdowych do terenu robót, szczególnie w okresie intensywnych deszczy oraz suszy,
- realizacji przedsięwzięcia na wskazanym obszarze zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na terenie gminy.

SRK S.A. informuje, że monitoring stężeń gazów na terenie zwałowiska „Wrzosa I” w Pszowie prowadzony jest od października 2024 r. Od początku 2025 r. działania te realizowane są z częstotliwością co najmniej raz w tygodniu. Pomiar wykonywane są w sposób ciągły podczas obejścia całego obszaru zwałowiska co pozwala na systematyczne wychwytywanie zmian w emisjach gazowych. W 2024 roku rozpoczęto również prowadzenie operacji lotniczych z użyciem bezzałogowego statku powietrznego (drona).

Podczas lotów rejestrowany był materiał wideo, w tym obraz termowizyjny, umożliwiający ocenę stanu termicznego powierzchni hałdy. W 2024 roku wykonano trzy takie misje lotnicze: w maju, listopadzie i grudniu. Natomiast od 2025 roku operacje lotnicze odbywają się regularnie, z częstotliwością raz w miesiącu. Raporty w formie w pliku PDF udostępniane są co tydzień na stronie internetowej Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.

SRK S.A. informuje, że nad zadaniem będzie pełniony nadzór autorski (prowadzony przez Fundację dla Wydziału Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej Politechniki Śląskiej) oraz dodatkowo Spółka uruchomi w najbliższym czasie postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy zadania pn.: „Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn.: „Likwidacja zapożarowania oraz rekultywacja techniczna i biologiczna zwałowiska „Wrzosa I” w Pszowie” – zadanie to będzie realizowane w ramach środków z NFOŚiGW.

Dla przedmiotowego terenu Starosta Wodzisławski wydał decyzję znak WOŚ.7630-20/10 z dnia 31.12.2010 r. nakładającą na Kompanię Węglową S.A. Oddział KWK „Rydułtowy-Anna” z siedzibą przy ul. Leona 2 w Rydułtowach, obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia oraz przywrócenie środowiska do stanu właściwego zwałowiska odpadów górniczych „Wrzosa I” w Pszowie, która została w późniejszych latach zmieniona kolejnymi decyzjami. Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. jako następcą prawny weszła w prawa i obowiązki wynikające z przedmiotowej decyzji.

W opinii SRK S.A. obowiązujące przepisy prawa umożliwiają wstrzymanie prac lub zmian technologii rekultywacji, jeżeli działania wykonawcy powodują pogorszenie stanu środowiska lub stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi, w szczególności w przypadku naruszenia przepisów ochrony środowiska lub warunków decyzji administracyjnych.

Wykonawca zadania na likwidację zapożarowania i rekultywacji zobowiązany jest do opracowania i wdrożenia zasad zgłaszania roszczeń oraz udzielania odpowiedzi na zgłoszenia roszczeń składane przez mieszkańców, podmioty gospodarcze i instytucje miasta Pszów i miejscowości ościennych oraz przedstawienia projektu przedmiotowych zasad do konsultacji przez SRK S.A., a następnie ich wdrożenia i upublicznienia.

Reasumując, planowane przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. prace mają charakter prac naprawczych, poprawiających obecny stan terenu i redukujących niekorzystny wpływ zapożarowanego zwałowiska na środowisko. Celem przedsięwzięcia jest usunięcie zagrożenia dla środowiska oraz bezpieczeństwa i zdrowia ludzi spowodowanego aktywnością termiczną.

Według informacji pozyskanych z Ministerstwa Klimatu i Środowiska, uciążliwości związane z emisją pyłu z terenu hałdy, podnoszone w interwencjach mieszkańców Radlina, stanowiły podstawę przeprowadzenia przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (Śląski WIOŚ) kontroli interwencyjnej w okresie od 14.09.2023 r. do 27.11.2023 r., a jej ustalenia udokumentowane są w protokole kontroli nr WIOS-KATOW 906/2023.

Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami, tj. gospodarowanie odpadami niezgodnie z zezwoleniem posiadanym przez ww. podmiot. Ponadto Śląski WIOŚ przeprowadził rozpoznania w pobliżu hałdy, które potwierdziły występowanie uciążliwości odorowych charakterystycznych dla procesów palenia się hałd pogórnich, a także pylenie powodowane samozapłonem materiału zgromadzonego na hałdzie, bądź prowadzonymi tam pracami rekultywacyjnymi.

W protokole przedmiotowej kontroli Śląski WIOŚ nie wykazał naruszeń związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza przez podmiot.

Ponadto Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), na zlecenie WIOŚ, zainstalowało 27.08.2025 r. 6 próbników na opad pyłu w miejscach związanych z pobytom ludności. Czas prowadzenia badań zaplanowano na okres 1 roku, a uzyskane wartości opadu pyłu porównane zostaną z wartością odniesienia opadu substancji pyłowej określoną w rozporządzeniu w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu wynoszącą 200 g/m²/rok. Jak przekazała Spółka wcześniejsze tego typu badania nie wskazały przekroczeń.

Śląski WIOŚ uwzględniając liczne interwencje w sprawie uciążliwości powodowanych pyleniem przedmiotowej hałdy, planuje przeprowadzenie w I kwartale 2026 r. kolejnej kontroli w zakresie spełniania wymagań ochrony środowiska podczas prac związanych z jej rekultywacją i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmie odpowiednie działania.

Obecne zapisy ustawy o odpadach regulują kwestie dotyczące wydobywania odpadów. Zgodnie z art. 144 ww. ustawy zgodę na wydobywanie odpadów ze zwałowiska odpadów można uzyskać na wniosek, który składa się do marszałka województwa (a w przypadku terenów zamkniętych do regionalnego dyrektora ochrony środowiska). Dodatkowo należy podkreślić, że zgoda na wydobywanie odpadów jest wydawana dla konkretnej lokalizacji, na konkretną masę wydobywanych odpadów.

Zgoda na wydobywanie odpadów określa:

- 1) rodzaj i masę odpadów dopuszczonych do wydobywania;
- 2) techniczny sposób wydobywania odpadów;
- 3) sposób zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na życie lub zdrowie ludzi oraz na środowisko;
- 4) opis oddziaływania planowanego wydobywania odpadów na środowisko;
- 5) opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobywaniu odpadów, a w przypadku zamkniętego składowiska odpadów lub jego części także opis działań rekultywacyjnych.

W związku z powyższym zgoda na wydobywanie odpadów powinna zawierać wymagania i obowiązki nałożone na podmiot wydobywający odpady m. in. w zakresie likwidacji występujących pożarów. Zatem na chwilę obecną nie przewiduje się dodatkowych zmian w tym zakresie.

Jedną z głównych zasad gospodarowania odpadami jest fakt, że ma ona być prowadzona w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Natomiast jeżeli chodzi o nadzór nad stosowaniem przepisów z zakresu gospodarki odpadami rolę organów kontrolnych pełnią w pierwszej kolejności wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska, którzy w przypadku naruszenia przepisów prawa mogą podjąć stosowne działania. Zatem na chwilę obecną nie przewiduje się dodatkowych zmian w tym zakresie.

Zgodę na wydobywanie odpadów wydaje się bezterminowo, z uwagi na charakter i celowość przedsięwzięcia. Celem wydania zgody na wydobywanie odpadów jest wydobycie określonej masy odpadów, gdzie ze względu na różne czynniki techniczne i organizacyjne, w większości przypadków nie ma możliwości określenia terminu w jakim odpady zostaną wydobyte.

Należy zaznaczyć, że zgoda na wydobywanie odpadów określa m. in. rodzaj i masę odpadów dopuszczonych do wydobywania oraz sposób zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na życie lub zdrowie ludzi oraz na środowisko.

Ustawodawca nie przewidział możliwości cofnięcia zgody na wydobywanie odpadów ze względu na aspekt środowiskowy - gdyż jeżeli zachodzą przesłanki wskazujące na konieczność wydobywania odpadów to cofnięcie zgody na wydobywanie odpadów i wstrzymanie wydobywania odpadów może przyczynić się w perspektywie krótkoterminowej jak i długoterminowej do wystąpienia negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko oraz ludzi.

Równocześnie należy zaznaczyć, że cofnięcie zgody na wydobywanie odpadów wiązałoby się z zaprzestaniem prowadzenia prac związanych z wydobywaniem odpadów, co mogłoby przyczynić się do wystąpienia niekontrolowanego rozprzestrzenienia się zjawisk pożarowych. W takim przypadku cofnięcie zgody na wydobywanie odpadów przy jednoczesnym występowaniu samozapłonów uniemożliwiłoby podjęcie stosownych działań mających na celu zapobieganie niekorzystnemu oddziaływaniu na środowisko i ludzi.

Ponadto w odniesieniu do pozostałych decyzji administracyjnych tj. zezwolenia na zbieranie odpadów oraz zezwolenia na przetwarzanie odpadów uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 47 ustawy o odpadach istnieje możliwość cofnięcia tych decyzji administracyjnych

w przypadku, gdy posiadacz odpadów narusza w sposób istotny wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem.

Obowiązujące przepisy prawa związane z gospodarowaniem odpadami zostały uregulowane w ustawie o odpadach wydobywczych oraz ustawie o odpadach, które na ten moment wydają się być wystarczające oraz jednoznaczne w zakresie rekultywacji oraz procedur postępowania z odpadami, zatem obecnie nie jest planowana ich zmiana.

Zgodnie z ustawą o odpadach wydobywczych, Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza krajowy spis zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, które wywierają negatywny wpływ na środowisko lub mogą stać się w średnio- lub krótkoterminowej perspektywie poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi lub zagrożeniem dla środowiska.

Ponadto zgodnie z art. 27 ww. ustawy posiadacz odpadów prowadzący obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jest obowiązany do monitoringu tego obiektu w trakcie jego prowadzenia.

Natomiast w odniesieniu do składowisk, zgodnie z przepisami dotyczącymi prowadzenia składowiska to również zarządzający składowiskiem odpadów jest zobligowany do prowadzenia jego monitoringu zarówno w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej, jak i poeksploatacyjnej, a jego wyniki przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, na terenie którego znajduje się konkretne składowisko odpadów.

Ze względu na odosobnione przypadki występowania pożarów hałd w pierwszej kolejności należy podjąć stosowne działania mające na celu eliminację występowania tych pożarów oraz doprowadzić do tego, aby wydobywanie odpadów nie było uciążliwe dla ludzi oraz środowiska. Obowiązek taki spoczywa na podmiocie prowadzącym wydobywanie odpadów. Warto również pamiętać, że w wyniku realizowanych przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy zadań od 31.01.2022 r., dostępna jest publicznie geobaza HAŁDY (<https://cbdportal.pgi.gov.pl/haldy/>), która zawiera informacje o 1382 obiektach pogórnictwa i poprzemysłowych, dostępnych z poziomu przeglądarki internetowej: ww.

Baza danych zawiera zinwentaryzowane dane o surowcach odpadowych wraz z informacjami pozyskanymi w ramach prac terenowych i analiz laboratoryjnych.

Zinwentaryzowane nagromadzenia antropogeniczne dotyczą górnictwa i przetwórstwa wielu rodzajów kopalni, a zgromadzony materiał na hałdach pochodzi z drążenia szybów, sztolni, szybków, chodników. Wskazane zostały lokalizacje wykazujące podwyższone zawartości pierwiastków ziem rzadkich.

Analiza wybranych obiektów pozwoliła na stwierdzenie stopnia ich przydatności, jednocześnie określając rekomendacje na temat użytkowania hałd. Podjęte działania pozwoliły na opracowanie metodyki badań i inwentaryzacji hałd.

W kolejnych etapach prac uzupełniono bazę HAŁDY o określenie rzeczywistego lub potencjalnego oddziaływania części zinwentaryzowanych w niej obiektów na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego (powietrze, wody podziemne i powierzchniowe, gleby, organizmy). Ocena taka umożliwiła klasyfikację poszczególnych składowisk w aspekcie możliwości wykorzystania zdeponowanych na nich mineralnych surowców odpadowych (składowiska do wykorzystania, składowiska do objęcia monitoringiem środowiskowym, do objęcia ochroną prawną).

W ramach Planu prac państwowej służby geologicznej na 2024 r., uwzględnione zostało zadanie pn. „*Bilans złóż antropogenicznych Polski - etap I*”. Celem realizacji zadania jest rozpoczęcie bilansowania zasobów antropogenicznych zdeponowanych na hałdach i zwałowiskach pogórnictwa dla potrzeb Gospodarki Obiegu Zamkniętego, poprzez przeprowadzenie badań pilotażowych w wybranym województwie (śląskim). Proponowane prace przyczynią się do sporządzenia integralnego elementu Bilansu zasobów złóż kopalni w Polsce, jakim byłby Bilans zasobów antropogenicznych Polski. Ponadto celem zadania będzie także opracowanie zmian legislacyjnych w zakresie definiowania, dokumentowania oraz eksploatacji złóż antropogenicznych.

Ministerstwo Zdrowia wskazuje, że szczegółowe działania dla obszarów szczególnie zagrożonych, na obszarze których przekraczane są normy jakości powietrza (poziomy dopuszczalne) powinny być zdefiniowane w Programach Ochrony Powietrza (POP), opracowywanych przez Marszałków Województw. Emisja zanieczyszczeń do powietrza, w tym z sektora hałd jest obliczana corocznie przez KOBIZE-IOŚ PIB. Dane są dostępne dla każdego z wysypisk odrębnie. Dane te stanowią podstawę prowadzonego przez IOŚ-PIB modelowania jakości powietrza, które jest wykorzystywane w ocenach jakości powietrza opracowywanych corocznie przez GIOŚ. Sumaryczna wielkość emisji z najważniejszych sektorów jest umieszczona w każdym rocznym raporcie.

Ocena wpływu populacji na pojedyncze źródła emisji (jak transport, hałdy, tzw. niska emisja, energetyka czy przemysł nie jest rutynowo prowadzona ze względu na fakt, iż stężenie zanieczyszczeń powietrza w danym miejscu jest wypadkową wszystkich źródeł emisji, przemian zanieczyszczeń w atmosferze oraz transgranicznego transportu zanieczyszczeń z odległych obszarów. Kompleksowe analizy dotyczące ekspozycji populacji na stężenia wykonywane są w ocenach rocznych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska z wykorzystaniem wyników pomiarów PM₁₀ oraz modelowania zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Radlin, Pszów i Rydułtowy są wskazywane w raportach GIOŚ jako obszary przekroczeń, co oznacza, że powinny być uwzględnione w POP. Obecnie nie są planowane badania epidemiologiczne dla tego obszaru. Projekt badawczy „MISTRAL” jest już finansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Horyzont Europa” (<https://www.project-mistral.eu/>). Dofinansowanie takich projektów jest niezgodne z zasadą pomocy publicznej. Minister Zdrowia nie przewiduje działań profilaktycznych, diagnostycznych lub ostłonowych dla mieszkańców Radlina, Pszowa i Rydułtów.

Liczba punktów pomiarowych wynika wprost z przepisów prawnych UE implementowanych do krajowych. Obecne analizy jakości powietrza wykonywane zgodnie z wymaganiami prawnymi wskazują, że na obszarach Radlin, Pszów i Rydułtowy przekroczenia występują i są potwierdzone pomiarami prowadzonymi w strefie, w której się te miasta znajdują. Prowadzenie dodatkowych pomiarów w tych miejscowościach może znacznie zwiększyć koszty monitoringu i nie wniesie dodatkowych informacji do oceny jakości powietrza i oceny zagrożenia.

Minister Zdrowia nie dysponuje danymi potwierdzającymi lub wykluczającymi związek między płonącymi hałdami, a statystycznie najwyższą w Polsce liczbą dziecięcych guzów mózgu w regionie rybnickim. Wykorzystywanie urządzeń pomiarowych nieposiadających certyfikatów za zgodność prowadzenia pomiarów z normami lub certyfikatów równoważności z określonymi prawie metodami referencyjnymi może prowadzić do dezinformacji, tym bardziej, że ich lokalizacja w zdecydowanej większości, nie spełnia warunków ich lokalizacji w makro i mikro skali. Wyniki takie też nie mają udokumentowanego systemu weryfikacji.

Z poważaniem
Z upoważnienia Ministra Aktywów Państwowych
Grzegorz Wrona
Podsekretarz stanu
dokument podpisany elektronicznie
1201223.4556372.3616432

Załączniki:

- 1) Przykładowe dane pochodzące z punktów monitoringowych prowadzonych przez PGG S.A. za miesiąc listopad 2025 r.
- 2) Przykładowe dane pochodzące z punktów monitoringowych prowadzonych przez PGG S.A. za miesiąc listopad 2025 r.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

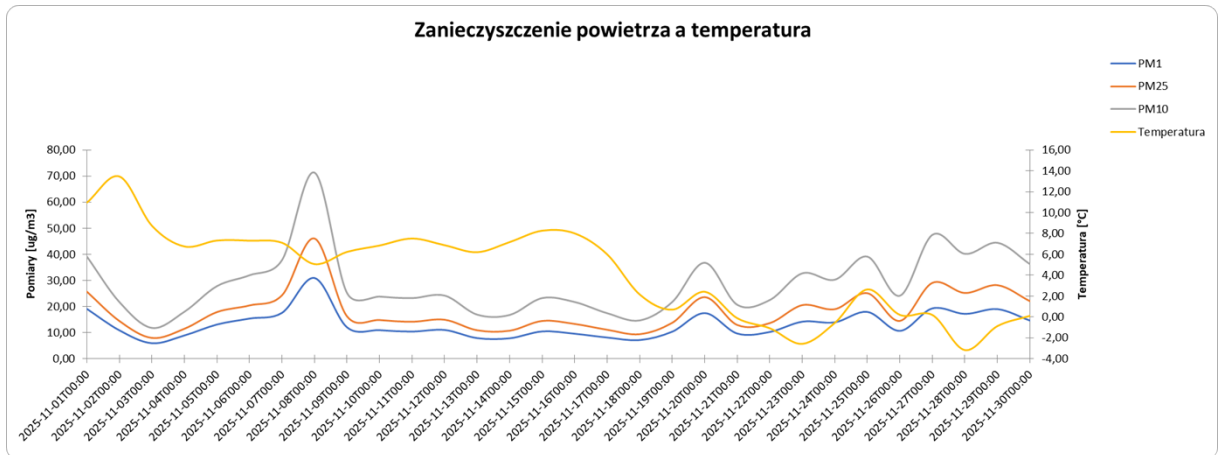
Dane z punktów monitoringowych prowadzonych przez PGG S.A.

KWK ROW Ruch Rydułtowy

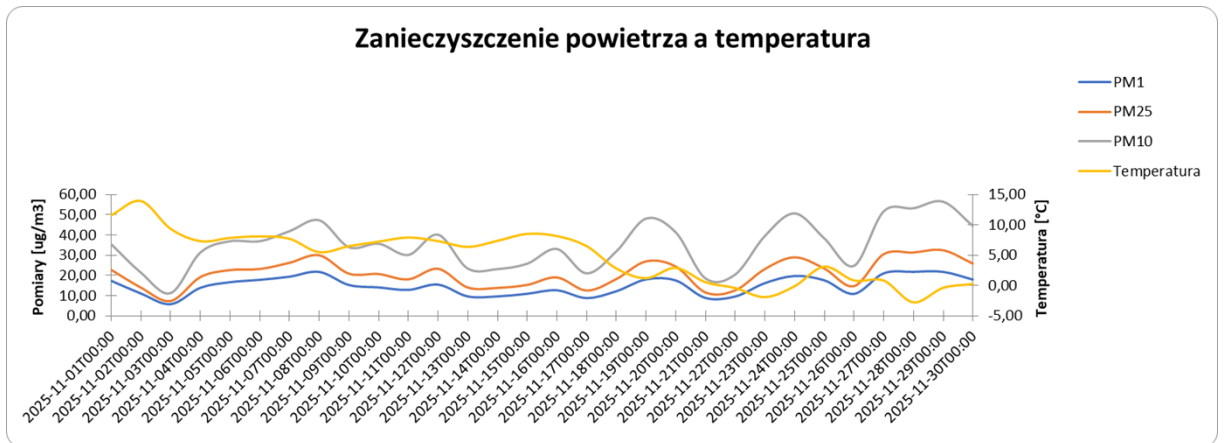
Lokalizacja punktów monitoringowych

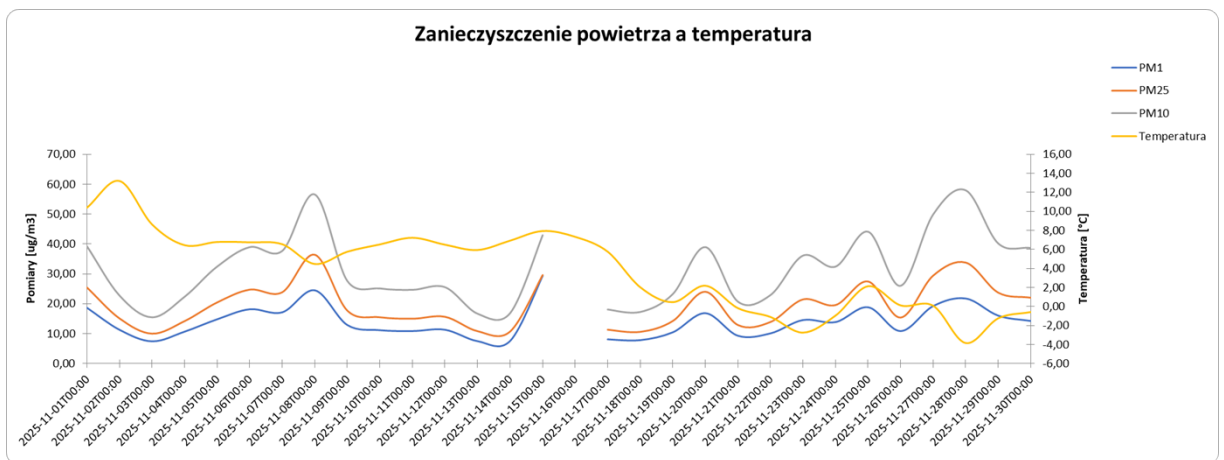
Punkt monitoringowy ul. Urbana 4

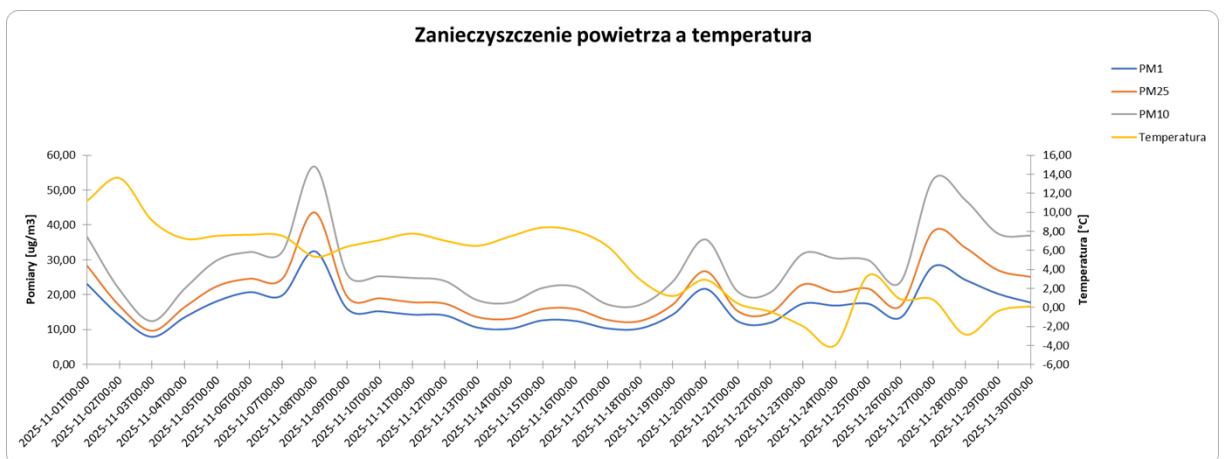
Punkt monitoringowy ul. Narutowicza 63

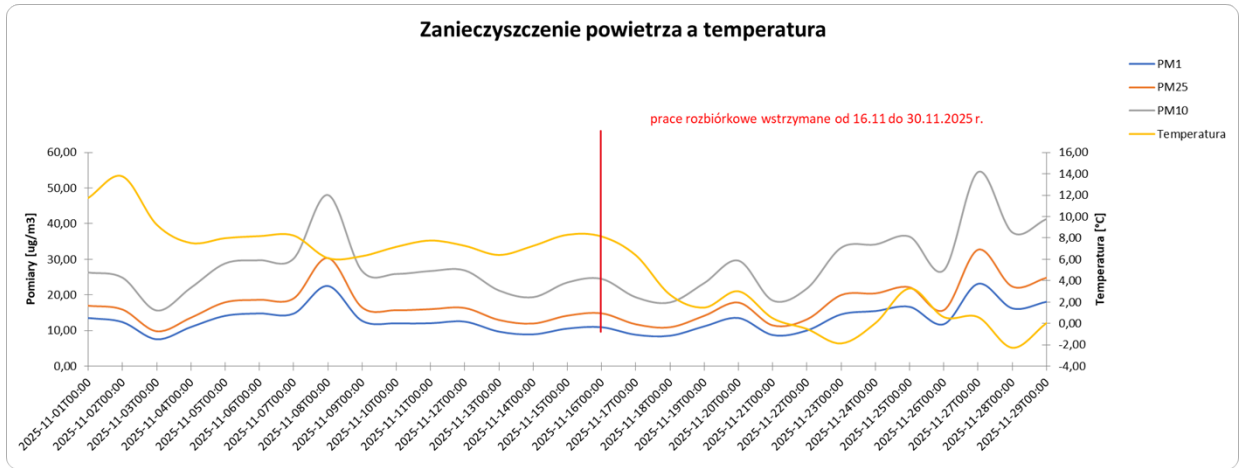

Punkt monitoringowy ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera

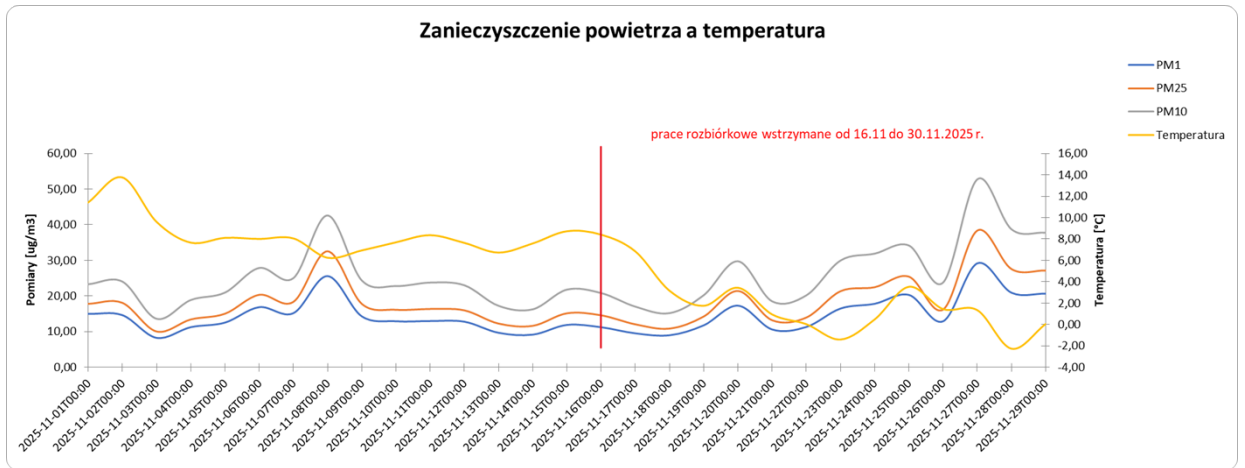

Punkt monitoringowy Szyb Leona IV

Punkt monitoringowy ul. Makuszyńskiego

Punkt monitoringowy ul. Letnia

